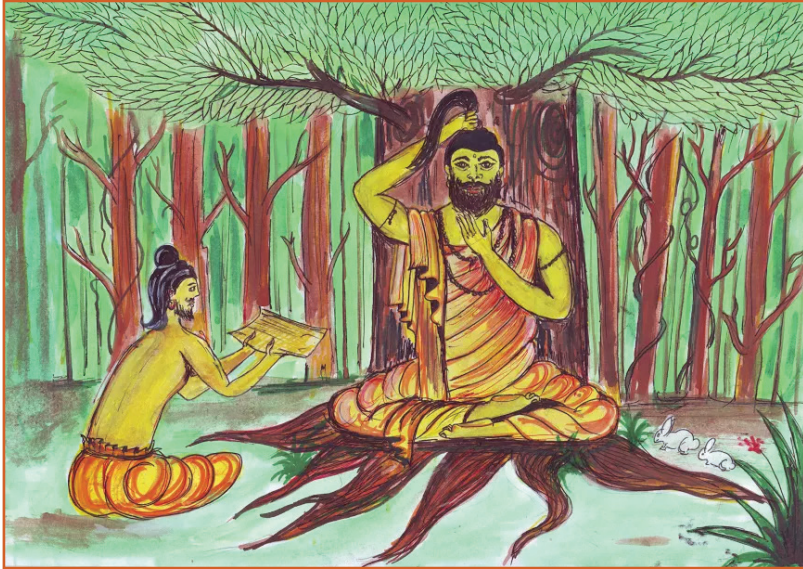

තෙරසමෝ පාඨෝ

සිරි සංඝඛොධිරාජා

ලඛිකාදීපෙ කිර සිරි සංඝඛොධි නාම රාජා රජ්ජං කාරෙසි. සො පන දහරකාලෙ අත්තනො මාතුලභුතස්ස නන්දමහාථෙරස්ස සන්තිකෙ සඨාගමං උගගණහිත්වා, ගුණවා සාධුසමාවාරො කාරුඤ්ඤො ව අහොසි. තෙනෙ'ව සො පියං පුත්තං රකඛනො පිතා'ව ධම්මෙන සමෙන රජ්ජං කාරෙනො ලොකස්ස හිත්තථාය පටිපජ්ජි. උදාරජ්ඣාසයො හි සො නරනාථො දාන-පියවචන-අඤ්ඤා-සමානත්තතා'ති ඉමෙහි වතුහි සංඝගභවත්ථුහි ජනං සංගණනො නිච්චමෙ'ව පුඤ්ඤං අකාසි. එසො පන ධම්මිකො සිරිසංඝඛොධිරාජා රජ්ජසුඛං ජීගුච්ඡිත්වා තං පහාය ගන්ත්වා සීලං රකඛිතුකාමො අහොසි. තස්මා එකදා කස්සචි අනාරොචෙත්වා අඤ්ඤාතක-වෙසෙන 'හත්ථවනගලලං' නාම වනං පාවිසි. තත්ථ විවෙකසුඛෙන සීලං රකඛනො පරත්ථකාමො සො භූපාලො එකස්ස දුගගතස්ස ලබමානං සහස්සලාභං නිස්සාය අත්තනො සීසං ජීන්දිත්වා තස්ස අදාසි.

(පාලි පාඨමඤ්ජරී 2)

පදමාලාව

ලඛිකාදීපෙ	-	ලක්දිව
කීර	-	වනාහි
සිරිසංඝඛොධි නාම රාජා	-	සිරිසඟඛෝ නම් රජතුමා
රජජං	-	රාජ්‍ය
කාරෙසි	-	කරවිය
පන	-	වනාහි
දහරකාලෙ	-	ළමාකාලයේ
අත්තනො	-	තමාගේ
මාතුලභුතසස	-	මාමණ්ඩිය වූ
සනතිකෙ	-	සමීපයේ
සත්ථාගමං	-	ශාස්ත්‍රාගමය
උගගණ්ණිඤා	-	උගෙන
සාධුසමාවාරො	-	යහපත් හැසිරීම් ඇත්තෙක්
කාරුඤ්ඤා	-	කාරුණිකයෙක්
රකින්නො	-	රකින්නේ
හිතත්ථාය	-	හිතවැඩ පිණිස
පටිපජ්ජි	-	පිළිපැද්දේය
උදාරජ්ඣාසයො	-	උදාර අදහස් ඇත්තේ
සංගහභවත්ථි	-	සංග්‍රහ වස්තුවලින්
සංගණ්ණනො	-	සංග්‍රහ කරමින්
නිවචමෙව	-	නිතරම
රජජප්පඛං	-	රජසැප
ජිගුච්ඡිඤා	-	පිළිකුල් කොට
රකිතුකාමො	-	රකිනු කැමැත්තේ
අනාරොචෙඤා	-	නොදන්වා
අඤ්ඤාතකචෙසෙන	-	අප්‍රසිද්ධ වේශයෙන්
පරත්ථකාමො	-	පරාර්ථකාමී
දුගගතසස	-	දිලින්දෙකුට
ලබ්හමාන	-	ලැබෙන
සහසසලාහං	-	දහසක ලාභයක්
ජිනිඤා	-	සිඳ

කො- කවරෙක්   කීදීසො- කෙබඳු   කථං- කෙසේ   කිං- කුමක්
කිං නාම- කිනම්   කසස- කවරෙකුට   කිත්තකං- කොපමණ

1. 'සිරි සඛ්‍යබොධිරාජා' ඡේදය සිංහලට නගන්න.
2. පහත දැක්වෙන ප්‍රශ්නවලට පාලියෙන් පිළිතුරු සපන්න.

උදා: සො කසස සීසං අදාසි?
සො එකසස දුගගතසස සීසං අදාසි.

- i. කො සිරිසඛ්‍යබොධිකුමාරසස ආචාරියො?
- ii. සඛ්‍යබොධිකුමාරො කීදීසො අහොසි?
- iii. කථං සො රාජා ජනං සඛ්‍යහෙසි?
- iv. සො රාජා කිං ජීගුච්ඡි?
- v. සො කිං නාම විහාරං පාවිසි?
- vi. සඛ්‍යබොධිරාජා කථං හඝචනගලලං පාවිසි?
- vii. සො රාජා තසස සීසං කසස අදාසි?
- viii. දුගගතො සීසං දඝවා කිත්තකං ලාභං ලභි?
- ix. සො නිචචමෙච කිං අකාසි?
- x. කිං සිරිසඛ්‍යබොධිරාජා ධම්මිකො උදාහු අධම්මිකො?

වාක්‍යය පරිවර්තනය

අතීතකාලික වාක්‍යය සිංහලට පරිවර්තනය කිරීම.

පාලි භාෂාවෙන් අතීතකාලික වාක්‍යයක් ලිවිය යුතු ආකාරය ඉහත පාඩමක දී උගත්තෙමු. මෙහි දී එම වාක්‍යය නිවැරදි ව සිංහල භාෂාවට පරිවර්තනය කිරීමට ඉගෙන ගනිමු. සිංහලයේ අතීතකාලික ක්‍රියාපදයක් වරනැගෙන්නේ පහත දැක්වෙන අයුරිනි.

පුරුෂ	එකවචන	බහුවචන
ප්‍රථමපුරුෂ	ගව්‍ෂ් - ගියේය	ගව්‍ෂ්ඃසු - ගියෝය, ගියහ
මධ්‍යමපුරුෂ	ගවෙෂා - ගියෙහි	ගව්‍ෂ්ඝ් - ගියෙහු
උත්තමපුරුෂ	ගව්‍ෂ්ඃ - ගියෙමි	ගව්‍ෂ්මහ - ගියෙමු

ඉහත දැක්වෙන වගුවට අනුව මධ්‍යමපුරුෂයේ හා උත්තම පුරුෂයේ ක්‍රියාපදය හි - හු හා මි - මු අන්තවත් ව වරනැගේ. ප්‍රථමපුරුෂ ඒකවචනයේ ය අන්තවත්ව වරනැගේ. එහි බහුවචනය 'ය' හා 'හ' අන්තවත්ව වරනැගේ. ප්‍රථමපුරුෂ හා සෙසු පුරුෂවලදී ක්‍රියාපදයේ මුල් කොටස (ක්‍රියාංගය) ගියේ යනුවෙන් සිටියි. එහෙත් බහුවචනයේ ගියෝ හෝ ගිය යනුවෙන් සිටියි. පහත දැක්වෙන ක්‍රියාපදවලදී එම ලක්ෂණ දැකිය හැකි ආකාරය හඳුනා ගන්න.

	පඨමපුරුෂ	මජ්ඣමපුරුෂ	උත්තමපුරුෂ
එකවචන	බාදි - කැවෙය වඤ්ඤි - වැන්දෙය ලිබ් - ලිව්වෙය හසි - සිනාසුණේය	බාදො - කැවෙහි වඤ්ඤො - වැන්දෙහි ලිබො - ලිව්වෙහි හසො - සිනාසුණෙහි	බාදිං - කැවෙමි වඤ්ඤිං - වැන්දෙමි ලිබිං - ලිව්වෙමි හසිං - සිනාසුණෙමි
බහුවචන	බාදිංසු - කැවෝය, කැහ වඤ්ඤිංසු - වැන්දෝය, වැන්දොහ ලිබිංසු - ලිව්වෝය, ලියුහ හසිංසු - සිනාසුණෝය, සිනාසුණහ	බාදිඝ් - කැවෙහු වඤ්ඤිඝ් - වැන්දෙහු ලිබිඝ් - ලිව්වෙහු හසිඝ් - සිනාසුණෙහු	බාදිමහ - කැවෙමු වඤ්ඤිමහ - වැන්දෙමු ලිබිමහ - ලිව්වෙමු හසිමහ - සිනාසුණෙමු

පාලියේ ආබ්‍යාක පදවල ලිංගභේදයක් දක්නට නැතත් සිංහල භාෂාවේ අතීතකාල ප්‍රථමපුරුෂ එකවචනයේ දී ස්ත්‍රීලිංග පදයක් උක්තය වශයෙන් ඇති වීමට ආබ්‍යාක පදය වෙනස් වේ. පහත දැක්වෙන උදාහරණවලින් සිංහලයේ ආබ්‍යාකය වෙනස් වන අයුරු හඳුනා ගත හැකි ය.

සුදො ඔදනං අපච්චි. - අරක්කැමියා බත් පිසුවේය.

මාතා ඔදනං අපච්චි. - මව බත් පිසුවාය.

අනාගතකාලික වාක්‍යය සිංහලට පරිවර්තනය කිරීම.

අනාගතකාලික ක්‍රියාපද වර්තැගෙන්නේ ද අතීතකාලික ක්‍රියාපද වර්තැගෙන ආකාරයට ම ය. එහි දී ධාතුවට පසුව (අ)න්නේ යන්න එක් වේ. ක්‍රියාපදයේ අන්තය අතීතකාලික ක්‍රියාපදවලදී මෙකි.

පුරුෂ	ඒකවචන	බහුවචන
පුරුෂ	ගව්ඡ්ඝසති - යන්නේය	ගව්ඡ්ඝන්ති - යන්නෝය, යන්නාහ
මධ්‍යමපුරුෂ	ගව්ඡ්ඝසි - යන්නෙහි	ගව්ඡ්ඝසථ - යන්නෙහු
උත්තමපුරුෂ	ගව්ඡ්ඝසාමි - යන්නෙමි	ගව්ඡ්ඝසාමි - යන්නෙමු

පහත දැක්වෙන ක්‍රියාපද ආශ්‍රයෙන් එය තවදුරටත් හඳුනාගත හැකි ය.

	පඨමපුරුෂ	මජ්ඣමපුරුෂ	උත්තමපුරුෂ
ඒකවචන	බාදිඝසති - කන්නේය වජ්ඣඝසති - වදින්නේය ලිඛිඝසති - ලියන්නේය හසිසඝසති - සිනාසෙන්නේය	බාදිඝසි - කන්නෙහි වජ්ඣඝසි - වදින්නෙහි ලිඛිඝසි - ලියන්නෙහි හසිසඝසි - සිනාසෙන්නෙහි	බාදිඝසාමි - කන්නෙමි වජ්ඣඝසාමි - වදින්නෙමි ලිඛිඝසාමි - ලියන්නෙමි හසිසඝසාමි - සිනාසෙන්නෙමි
බහුවචන	බාදිඝසන්ති - කන්නෝය වජ්ඣඝසන්ති - වදින්නෝය ලිඛිඝසන්ති - ලියන්නෝය හසිසඝසන්ති - සිනාසෙන්නෝය	බාදිඝසථ - කන්නෙහු වජ්ඣඝසථ - වදින්නෙහු ලිඛිඝසථ - ලියන්නෙහු හසිසඝසථ - සිනාසෙන්නෙහු	බාදිඝසාම - කන්නෙමු වජ්ඣඝසාම - වදින්නෙමු ලිඛිඝසාම - ලියන්නෙමු හසිසඝසාම - සිනාසෙන්නෙමු

අනාගතකාලයෙහි දී ද ස්ත්‍රීලිංගික පදයක් උක්තය වශයෙන් සිටි විට සිංහල භාෂාවේ ආබාසය වෙනස් වේ.

සුදො ඔදනං පච්ඡසති. - අරක්කැමියා බත් පිසන්නේය.

මාකා ඔදනං පච්ඡසති. - මව බත් පිසන්නීය.

අභාස

1. 'සිරිසඬසබොධිරාජා' ඡේදය සිංහලට නගන්න.
2. එම ඡේදයේ ඇති අතීතකාලික ක්‍රියාපද යොදා සරල වාක්‍යය පහක් ලියන්න.
3. පහත දැක්වෙන වාක්‍යය පාලියට නගන්න.
  - i. බුදුරජාණන් වහන්සේ දහම් දෙසූ සේක.
  - ii. මව දරුවා නැළවූවාය.
  - iii. පියා පුතු සෙව්වේය.
  - iv. සිංහ ධේනුව මුවා මැරුවාය.
  - v. වධකයා සොරාට පහර දුන්නේය.
  - vi. ළමයා මුහුණ සේදුවේය.
  - vii. ගවයෝ තණ කෑහ.
  - viii. මම සඟ සරණ ගියෙමි.
  - ix. අපි උපාසකයෝ වීමු.
  - x. ගොවියෝ කුඹුරු වැපුරුවෝය.
4. ඉහත (3) පාලියට නැගූ වාක්‍යවල කර්තෘ, කර්ම හා ක්‍රියාවාවක පද වෙන් කර දක්වන්න.
5. ඉහත පාලියට නැගූ වාක්‍ය අනාගතකාලයට හරවා සිංහලයට ද නගන්න.

සබ්බෙ තසනති දණ්ඩසස සබ්බෙසං ජිවිතං පියං

සියල්ලෝ ම දඬුවමට බියවෙති. සියල්ලන්ට ම ජිවිතය පියය.

(ධම්මපදපාළි, දණ්ඩවග්ග, 2 ශාථාව)